

Uberettigede straffeprocessuelle indgreb

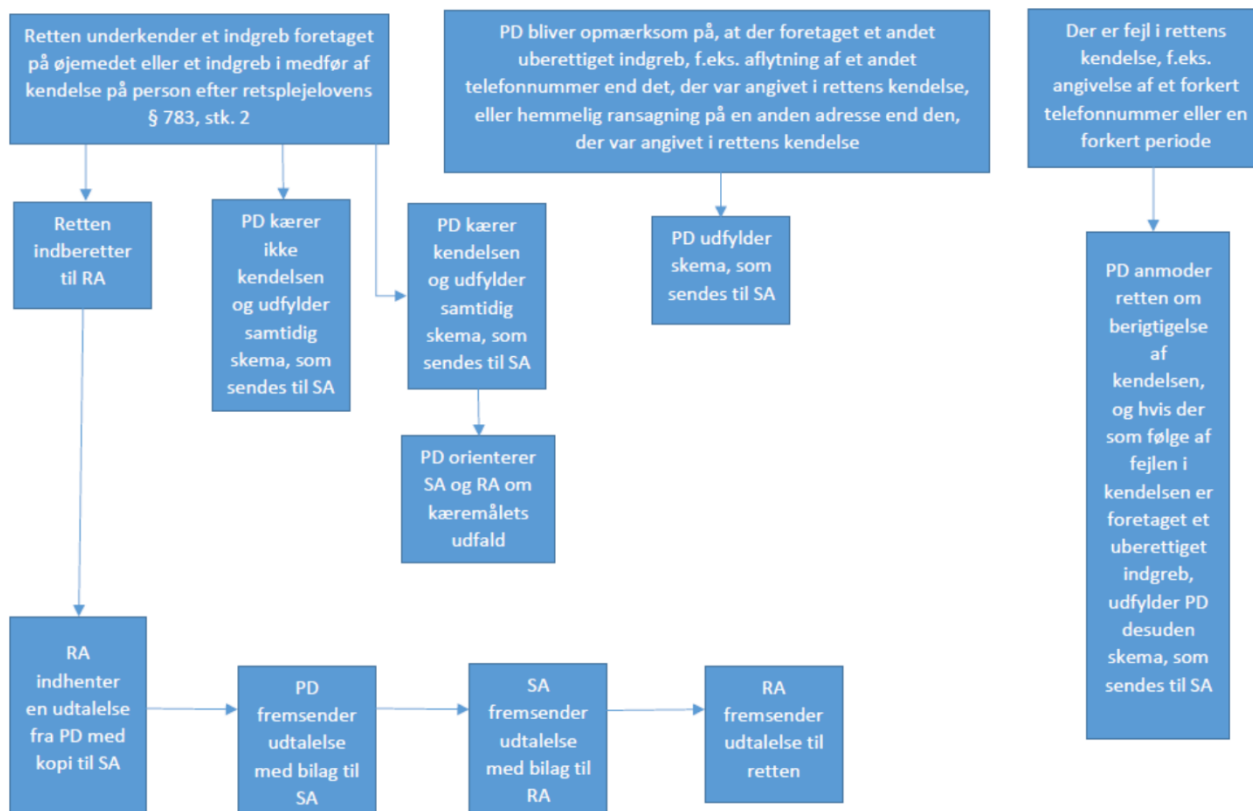
Version 1. januar 2022

1. Overblik og tjekliste

Dette afsnit fastsætter retningslinjerne for politikredsens behandling af sager, hvor der er sket fejl i forbindelse med iværksættelse af et straffeprocessuelt indgreb.

Politikredsene skal som led i arbejdet med kvalitets- og legalitetssikringen fastsætte retningslinjer, der er med til at sikre, at der ikke sker fejl i forbindelse med iværksættelse af straffeprocessuelle indgreb. Læs mere om politikredsens kvalitets- og legalitetssikring i afsnittet om kvalitet og legalitet i straffesagsbehandlingen [pkt. 3](#).

1.1. Overblik over sagsgange i sager om uberettigede indgreb

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

Når politiet i forbindelse med en efterforskning bliver opmærksom på, at der er foretaget et uberettiget indgreb, f.eks. aflytning af et andet telefonnummer end det, der var angivet i rettens kendelse, eller hemmelig ransagning på en anden adresse end den, der var angivet i rettens kendelse, skal politiet straks underrette den lokale anklagemyndighed med henblik på, at anklagemyndigheden kan foretage sig det fornødne i anledning af fejlen, jf. nærmere [pkt. 4](#).

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Uberettigede indgreb på øjemedet og indgreb i medfør af kendelse på person

Det følger af retsplejeloven, at retten i en række tilfælde, hvor retten finder, at politiet har foretaget et uberettiget straffeprocessuelt indgreb, skal indberette dette til Rigsadvokaten.

Retten skal foretage indberetning, når retten underkender følgende indgreb:

- Indgreb i medfør af kendelse på person, jf. § 783, stk. 2, 7. pkt.,
- Indgreb i meddelelshemmeligheden på øjemedet, jf. § 783, stk. 4, 4. pkt.,
- Observation på øjemedet, jf. § 791 a, stk. 2, jf. stk. 8, jf. § 783, stk. 4, og § 791 a, stk. 3, jf. stk. 8, jf. § 783, stk. 4,
- Teleobservation på øjemedet, jf. § 791 a, stk. 5, jf. stk. 8, jf. § 783, stk. 4,
- Dataaflysning på øjemedet, jf. § 791 b, stk. 3, 3. pkt., jf. § 783, stk. 4,
- Afbrydelse af radio- og telekommunikation på øjemedet, jf. § 791 c, stk. 4, 4. pkt.,
- Blokering af en hjemmeside på øjemedet, jf. § 791 d, stk. 6, 4. pkt.,
- Overtagelse af tv-overvågning på øjemedet, jf. § 791 e, stk. 4, 4. pkt.,
- Hemmelig ransagning på øjemedet, jf. § 799, stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 2, jf. § 783, stk. 4, og
- Hemmelig beslaglæggelse på øjemedet, jf. § 807 e, stk. 1, jf. stk. 2, jf. § 783, stk. 4.

Det kan således være, f.eks. hvis der er blevet iværksat en aflytning på øjemedet eller i medfør af en kendelse på person, eller hvis der er blevet iværksat en hemmelig ransagning eller beslaglæggelse på øjemedet, men retten finder, at betingelserne ikke var opfyldt.

Rigsadvokaten vil på baggrund af rettens indberetning anmode politikredsen om en udtalelse om sagen. Rigsadvokatens anmodning sendes i kopi til statsadvokaten. Politikredsens udtalelse skal sendes via statsadvokaten til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten udarbejder på baggrund af politikredsens og statsadvokatens udtalelser en udtalelse til retten.

Desuden skal politikredsen – umiddelbart efter rettens underkendelse af indgrebet – underrette statsadvokaten om indgrebet. Underretningen foretages ved udfyldelse af et skema, som sendes til statsadvokaten ([bilag 1](#)). Dette gælder også i de tilfælde, hvor politikredsen har kæret rettens kendelse. Hvis politikredsen har kæret rettens kendelse, skal politikredsen orientere statsadvokaten og Rigsadvokaten om udfaldet af kæremålet.

For et overblik over sagsgangene – se flowchart under [pkt. 1.1.](#)

4.2. Andre uberettigede indgreb

Andre uberettigede indgreb end uberettigede indgreb på øjemedet og uberettigede indgreb i medfør af kendelse på person kan være, f.eks. hvis politiet har fået rettens tilladelse til at indhente teleoplysninger vedrørende et telefonnummer, men ved en fejl indhenter oplysningerne vedrørende et forkert nummer hos udbyderen, hvis teleoplysningerne ved en fejl indhentes ud over den periode, som retten har givet tilladelse til, eller hvis politiet ved en fejl foretager en hemmelig ransagning på en anden adresse end den, som retten har givet tilladelse til.

I disse tilfælde skal politikredsen – umiddelbart efter, at politiet har konstateret fejlen – underrette statsadvokaten om indgrebet. Underretningen foretages ved udfyldelse af et skema, som sendes til statsadvokaten ([bilag 1](#)).

Hvis retten bliver bekendt med det uberettigede indgreb og indberetter dette til Rigsadvokaten, foretager Rigsadvokaten en vurdering af, om sagen giver anledning til at afgive en udtalelse til retten.

For et overblik over sagsgangene – se flowchart under [pkt. 1.1](#).

4.3. Fejl i kendelsen (retsbogen)

En anden type fejl kan være, f.eks. at der er angivet et forkert telefonnummer eller en forkert periode i kendelsen (retsbogen). I de tilfælde skal anklagemyndigheden straks anmode retten om at berigtige retsbogen i medfør af retsplejelovens § 221, stk. 1.

Hvis der som følge af fejlen i kendelsen er foretaget et uberettiget indgreb, f.eks. aflytning af et forkert telefonnummer, skal politikredsen desuden følge retningslinjerne i [pkt. 4.2](#).

For et overblik over sagsgangene – se flowchart under [pkt. 1.1](#).

5. Straf og andre retsfølger

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Relevante forarbejder

- Forarbejder til [lov nr. 1169 af 8. juni 2021](#) om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love og om ophævelse af lov om udpantning og om udlæg uden grundlag af dom eller forlig (Effektivisering af straffesagskæden, digital kommunikation i skiftesager, pligtig afgangsalder for dommerfuldmægtige m.v.) ([L 212 af 14. april 2021](#))

Bilag

Bilag 1: SKEMA til brug for politikredsens underretning af statsadvokaten om uberettigede straffeprocessuelle indgreb

Politikredsen skal udfylde skemaet og sende det til statsadvokaten umiddelbart efter rettens underkendelse af indgrebet eller politikredsens konstatering af fejlen.

Skemaet indsendes i word-format vedlagt relevante sagsakter.

	Politikredsens oplysninger	Statsadvokatens bemærkninger	Andet
Journalnummer			
Evt. frister			
Type af indgreb (f.eks. aflytning, indhentelse af teleoplysninger, gps-observation eller hemmelig ransagning), herunder angivelse af retsregler.			
Fejltype ((a) et uberettiget indgreb på øjemedet eller indgreb i medfør af kendelse på person eller (b) et andet uberettiget indgreb, jf. afsnittet om uberettigede straffeprocessuelle indgreb i Rigsadvokatmeddelelsen, f.eks. ”et uberettiget indgreb på øjemedet, idet retten fandt, at betingelserne for aflytning på øjemedet ikke var opfyldt” (pkt. 4.1 i RM), eller ”et andet uberettiget indgreb, idet politiet ved en fejl indhentede teleoplysninger vedrørende et andet telefonnummer end det, der var angivet i rettens kendelse (tastefejl) (pkt. 4.2 i RM)”.			
Sagsfremstilling (beskrivelse af sagens faktiske omstændigheder, herunder baggrunden for rettens underkendelse af indgrebet, eller hvordan fejlen er sket (f.eks. på			

	Politikredsens oplysninger	Statsadvokatens bemærkninger	Andet
grund af manglende dobbeltkontrol af telefonnummer), og hvordan fejlen er blevet opdaget).			
Politikredsens reaktioner på fejlen, herunder om indgrebet er ophørt, om der er sket sletning af data, og om der er sket underretning.			
Tiltag iværksat i politikredsen i anledning af sagen, f.eks. indskærpelse over for personale, afholdelse af kurser, ændring af politikredsens retningslinjer på området eller projekter.			
Evt. ændring af retningslinjer (hvis der foretages ændring af politikredsens retningslinjer, anføres det, hvilke ændringer det drejer sig om, ligesom de reviderede retningslinjer vedlægges).			
Evt. yderligere oplysninger om sagen			
Dato			
Skemaet er udfyldt af (navn og stillingsbetegnelse)			